

اطلاعات و فعالیتهای اطلاعاتی

اطلاعات و فعالیتهای اطلاعاتی

- **اطلاعات (information)** طبق یک تعریف کلی عبارتست از: مقادیر زیادی از داده های **(data)** جمع آوری شده، پردازش شده، انتقال داده شده و در نهایت مدیریت شده برای استفاده های مقتضی.
- با جمع شدن اطلاعات، دانش **(knowledge)** و با افزایش دانش هم، **خرد (wisdom)** پدید می آید.
- فعالیتهای اطلاعاتی به طور کلی به 6 دسته تقسیم میشوند:
- 1- ایجاد اطلاعات 2- مبراگذاری اطلاعات 3- انتقال اطلاعات
- 4- پردازش اطلاعات 5- ذخیره سازی اطلاعات 6- بازیافت اطلاعات

انواع جریان داده از دید اریک نوونتی

- 1- جریان داده های کاربردی: جریانهای بین المللی که از تصمیمات سازمانی و مدیریتی پشتیبانی میکنند.
- 2- جریان داده های تراکنش مالی: شامل مبادلات مالی اموری چون، امور اعتباری، پرداختها و انتقال پول بدست می آید.
- 3- جریان داده های فردی: مربوط به سوابق شخصی، مثل سوابق اعتباری، پزشکی، پیشینه های کیفری، وضعیت استخدام و یا حتی اسامی و شماره های شناسایی، میشود.
- 4- جریان داده های علمی: شامل نتایج آزمایشگاهی، تحقیقات، سنجشهای محیطی و مترولوژیک و آمارهای اقتصادی می باشد.

انواع جریانات مبادلات داده ایی بین کشورها

- 1- جریان جمع آوری و ثبت: یک شعبه فرعی در کشور الف، بطور یکطرفه اطلاعات را به کاربران دفتر مرکزی کشور ب منتقل میکند.
- 2- جریان توزیع: زمانی است که یک نهاد مرکزی، اطلاعات را به چندین شعبه فرعی توزیع میکند. با کاربردهایی چون، به روز سازی پایگاههای محلی، گزارشهای مالی و آموزشی
- 3- جریان شبکه ایی بین المللی: پردازش بین المللی بطور دایره ایی است و شعبه های فرعی کشوری از تسهیلات کشور میزبان بهره میبرند.
- 4- جریان شبکه های چندملیتی: جریان پیچیده ایی است که در آن جریان داده ها با تعاملات کاربران و میزبان بطور چندگانه است. پردازش هم متمرکز و هم پراکنده و هم هر دو میباشد.

جامعه اطلاعاتی

- جامعه اطلاعاتی (information society)، مفهومی است که نخستین بار در دهه های 60 و 70 در آثار علمی چند تن از اقتصاددانان و جامعه شناسان بزرگ امریکا – بویژه در آثار **فریتز ماکلوپ و دانیل بل** - مطرح شد. مهمترین اثر در این زمینه «**جامعه پسا صنعتی آینده**» تألیف دانیل بل، میباشد.
- طبق نظر این دو نفر ویژگیهای جامعه اطلاعاتی به قرار زیر است:
- 1- **کاربران اطلاعاتی**: وسیعترین گروه در حال اشتغال و نوعی طبقه جدید معرفتی (دانش مدار) در جامعه را پدید آورده اند.
- 2- **تکنولوژی فکری**: محوریت تکنولوژی با فکر است نه با صنعت.
- 3- **کالاهای اطلاعاتی**: کالاها عوض صنعتی بودن، اطلاعاتی هستند.

مفاهیم بنیادین جامعه اطلاعاتی

- مفاهیمی چون، جهانی سازی، انقلاب اطلاعاتی و اقتصاد اطلاعاتی، مفاهیم اصلی جامعه اطلاعاتی به شمار میروند.
- «مارک اوری پورات» جامعه اطلاعاتی را اینگونه میداند، شامل:
 - 1- **خود اطلاعات** (شامل اطلاعات اولیه، ثانویه و غیر اطلاعاتی)
 - 2- **کارکنان اطلاعاتی** (شامل، تولید کنندگان، توزیع کنندگان، استفاده کنندگان و اپراتورهای مستقیم)
 - 3- **خدمات اطلاعات** (شامل اطلاعات مالی، اطلاعاتی فرهنگی و اطلاعات مشاوره ایی)

دیدگاه‌های مثبت درباره جامعه اطلاعاتی

- دیدگاه‌های خوش بینانه در این باره مربوط به تأثیرات تکنولوژی و جامعه میباشد که مفهوم جامعه اطلاعاتی را مفهومی مثبت دانسته و نتیجه مهم اجتماعی آن دگرگونی کیفی پاسخهای اجتماعی می دانند. این دیدگاهها معتقدند که اطلاعاتی کردن جامعه سبب به روز شدن جامعه و پیشرفتهای فنی، فرهنگی و اقتصادی در آن خواهد شد.
- این دیدگاهها روند جهانی شدن جوامع و به تبع آن جهانی شدن رسانه ها را مثبت ارزیابی کرده و رسانه های الکترونیکی را تمرکززا و باعث پیشبرد دموکراسی میدانند.
- آثاری چون، «موج سوم» از الوین تافلر، «جامعه اطلاعاتی به مثابه جامعه پسا صنعتی» از یون جی ماسودا، «اطلاع سازی جامعه» از سیمون نودا و آلن منک و «اقتصاد اطلاعاتی» از مارک اوری پورات، از جمله آثارخوشبین در این زمینه میباشند.

مشکلات مربوط به اطلاعاتی شدن جوامع

- 1- مسأله حریم شخصی و خصوصی افراد که در جریان مبادله اطلاعات، ممکن است به خطر بیافتد؛ و استفاده محتاطانه و منصفانه از این اطلاعات.
- 2- متفاوت بودن حقوق مالکیت فردی از کشوری به کشور دیگر
- 3- خطر خدشه دار شدن حاکمیت ملی در جریان مبادله اطلاعات بین ملل
- 4- تهدید اقتدار ملتها توسط ردوبدل شدن اطلاعات بین شرکتهای چند ملیتی
- 5- مشکلات اقتصادی ناشی از اطلاعاتی شدن جوامع و کالا شدن اطلاعات
- 6- با توجه به قدرت اطلاعات، اطلاعاتی شدن روند روابط بین الملل، باعث برهم خوردن بیشتر موازنه قدرت و سنگینتر شدن وزنه قدرت به سوی کشورهای پیشرفته غربی میشود.

آسیب‌های جامعه اطلاعاتی بر حاکمیت ملی

- زمانی که اطلاعات حیاتی جهت تصمیم‌گیری‌های ملی در پایگاه‌های داده‌ای خارجی، گردآوری، پردازش، ذخیره و بدون کنترل مؤثر، مبادله می‌شوند، توانایی آن کشور برای مدیریت تحولات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، ممکن است به خطر بیفتد؛ زیرا اگر اطلاعات مربوط به همه گزینه‌ها، در موقعیتی که دسترسی به پایگاه اطلاعات مذکور به هر دلیلی – چه تکنیکی و چه سیاسی - مقدور نباشد، مسأله حاکمیت ملی به شدت به آسیب خواهد دید.
- دولت‌ها برای مقابله با این معضل، در پی اعمال محدودیت‌ها، نظارات و قوانین کنترلی بر جریان اطلاعات هستند.

نظریه جریان آزاد اطلاعات

- در سال 1948 با تأکید و پشتیبانی ایالات متحده امریکا در کنفرانس بین المللی آزادی اطلاعات که از طرف سازمان ملل متحد در ژنو برگزار شد، نظریه «جریان آزاد اطلاعات» در ماده 19 اعلامیه جهانی حقوق بشر، به تصویب رسید.
- این نظریه بیان میکند: "هرکس حق آزادی عقیده و بیان دارد. این حق شامل آزادی حفظ عقاید، مصون از تعرض و جستجو، کسب اظهار اطلاعات و اندیشه ها از هر طریق و بدون توجه به مرزها می باشد."
- این ماده به وضوح آزادی اطلاعات را به صورت "کامل" مقرر می دارد

نقش امریکا در جهانی سازی و جریان آزاد اطلاعات

- با روی کار آمدن **تاچر** در بریتانیا و **ریگان** در امریکا، روند مقررات زدایی، خصوصی سازی و آزادسازی، که همگی از ویژگیهای جامعه اطلاعاتی هستند، جزء عناصر ضروری جامعه اطلاعاتی محسوب شدند. توجه خاص دولت امریکا به زیرساختها و **بزرگراههای اطلاعاتی** در جهت حرکت کشورها به سوی جامعه اطلاعاتی، تأثیر زیادی بر این امر داشته و اولین بار در انتخابات ریاست جمهوری 1992 در سخنرانی **«آلبرت الگور»**، بروز کرد؛ ولی معنای دقیقی بزرگراههای اطلاعاتی به طور رسمی در سخنرانی 21 مارس 1994 آلبرت الگور، در اولین کنفرانس توسعه ارتباطات دور در بویرس آیرس آرژانتین، ظاهر شد. و مفهوم جامعه اطلاعاتی علاوه بر عرصه دانشگاه، وارد عرصه سیاست هم شد.

دو اثر مهم نظریه جریان آزاد اطلاعات به عنوان یکی از اصول بنیادین حقوق بشر

- 1- اطلاعات ابزاری برای تأمین منافع حکومت کنندگان نیست و باید از آن در جهت تأمین منافع عموم بهره گرفت. استدلال چنین است، که در یک جامعه‌ی دموکراتیک، دولت نه مالک بلکه امانت دار اطلاعات است. در چنین جوامعی شهروندان به حکومت خود اعتماد می‌کنند، تا اطلاعات را در جهت منافع آنان گردآوری و مرتب کنند.
- 2- اصل، برخورداری همگان از حداکثر آزادی اطلاعات است. کسانی که قائل به استثنا در این باره‌اند، باید دلایل توجیهی ارائه دهند. به این ترتیب اطلاعات در دوران جدید تنها یک کالای عمومی نیست، بلکه یک منبع عمومی نیز هست. اگر قرار باشد افراد جامعه نقش فعالتری را در ساماندهی جامعه بر عهده گیرند، باید بتوانند بر پایه اطلاعات جامع، آزادانه اندیشه کنند و به تبیین و تدوین نظریه‌های خود بپردازند.

تأثیر نظریه جریان آزاد اطلاعات بر سیاست بین الملل

- 1- فن آوری اطلاعات، دموکراسی‌های موجود را به چالش می‌خواند.
- 2- نقش قوه مقننه به علت جایگاه ویژه فن آوری اطلاعات کمرنگ می‌شود.
- 3- واسطه‌گری اطلاعاتی باعث مطرح شدن آراء افراد و گروه‌ها بطور مستقیم میشود
- 4- عدم لزوم حضور فیزیکی و عنصر زمان برای تصمیم‌گیری واقعی.

دسترسی به اطلاعات دولتی از مهمترین اصول است. به طوریکه اگر کشوری به لحاظ ساختار حکومتی نمی‌تواند دسترسی آزاد آحاد جامعه به اطلاعات را تضمین کند، در زمره‌ی کشورهای ناقض حقوق بشر محسوب می‌شود. بدیهی است که حق دسترسی نامحدود نیست.

موضوعگیری اتحادیه اروپا درباره جامعه اطلاعاتی و جریان اطلاعات

- در سالهای 93 و 94 اتحادیه اروپا با انتشار «کتاب سفید» و نیز در گزارشی تحت نظر «مارتین سانچمن»، صراحتاً بیان کرده است که:
- 1- الویت جامعه اطلاعاتی باید حرکت پرشتاب به سمت خصوصی سازی و آزادسازی ساختارها و سرویسهای ارتباطات دور باشد
- 2- بخش خصوصی باید عامل اصلی توسعه در جامعه اطلاعاتی باشد.
- 3- ضرورت تحکیم روابط بین الملل برای ایجاد پدیده جهانی سازی

ویژگیهای جامعه اطلاعاتی از دید دانیل بل

● دانیل بل 5 ویژگی مهم را برای این جامعه معرفی میکند:

- 1- **اقتصادی**: اقتصاد مبنی بر تولید کالا به اقتصاد مبنی بر اطلاعات تبدیل میشود.
- 2- **اشتغال**: طبقه مشاغل تکنیکی بر سایر طبقه ها برتری دارند.
- 3- **محوریت دانش**: محور جامعه بر دانش و معرفت استوار است.
- 4- **روند روبه آینده**: گرایش به کنترل تکنولوژی و ارزیابی آن برای آینده رو به افزایش است.
- 5- **تصمیم گیری**: تکنولوژی فکری به تصمیم گیری کمک میکند.

نظر شیلر درباره جریان آزاد اطلاعات

- هربرت شیلر تأثیرگذارترین منتقد امریکایی نظریه جریان آزاد اطلاعات است.
- شیلر، جریان آزاد اطلاعات را یک افسانه میداند زیرا پیاده کردن این جریان فقط در بستر یک «جامعه اطلاعاتی» امکان پذیر بوده و معتقد است که با شرایط نابرابر تکنولوژیکی و سیاسی بین دولتها و ملتها، نمیتوان یک «جامعه اطلاعاتی» کارآمد داشت؛ پس
- نمی توان نظریه جریان آزاد اطلاعات را هم پیاده و اجرا کرد.

نظریه «جریان متعادل اطلاعات»

- با به خطر افتادن امنیت ملی کشورها با اجرای نظریه جریان آزاد اطلاعات، برخی کشورها با حمایت روسیه، به جای نظریه جریان آزاد اطلاعات، نظریه جریان متعادل اطلاعات را مطرح کردند.
- این نظریه در بردارنده نخستین قوانین کنترلی بر روند جریان آزاد اطلاعات میباشد.
- این نظریه در ماده 19 «میثاق بین المللی حقوق مدنی و سیاسی» در سال 1966 به تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد رسید.

سیاست‌های مربوط به مالکیت خصوصی از دید مولانا

- 1- قوانین مربوط به باز بودن اطلاعات: کنترلی بر داده های شخصی نیست.
- 2- قوانین مربوط به دسترسی انفرادی: افراد به اطلاعات گذشته خود دسترسی دارند.
- 3- قوانین مربوط به مشارکت انفرادی: افراد اطلاعات مربوط به خود را اصلاح میکنند.
- 4- قوانین مربوط به اطلاعات مجموعه ایی: اینکه، چه مجموعه ایی از سازمانها، چه مجموعه ایی از اطلاعات را و با چه مجموعه ایی از روشها میتوانند گردآوری کنند.
- 5- قوانین مربوط به استفاده نادرست: افراد از استفاده های نادرست از اطلاعاتشان جلوگیری میکنند.
- 6- قوانین مربوط به درز اطلاعات: از درز اطلاعات توسط سازمانها جلوگیری میشود.
- 7- قوانین مربوط به مدیریت اطلاعات: همه سازمانها باید دارای این قوانین باشند.
- 8- قوانین مربوط به قابلیت اطمینان اطلاعات شخصی: افراد باید با اطمینان اطلاعات شخصی خود را به سازمانهای مربوطه بسپارند.

ساختار اقتصادی جامعه اطلاعاتی

● «فریتز ماکلوپ»، این ساختار را به «اقتصاد معرفتی عام» و «اقتصاد معرفتی خاص» تقسیم کرده و در سال 1960 تمامی فعالیتهای مربوط به تولید، توزیع و کاربرد اطلاعات را بطور کمی در زمینه های زیر ارائه کرد:

● 1- آموزش 2- تحقیق 3- توسعه 4- رسانه ها 5- ماشینها

● مک لوپ خود معرفت را نیز به 5 دسته تقسیم کرد:

● 1- معرفت علمی 2- معرفت فکری 3- معرفت تفریحی

● 4- معرفت معنوی 5- معرفت برنامه ریزی نشده

● او ارتباطگران اطلاعاتی را هم به 6 رده تقسیم کرد:

● 1- انتقال دهنده 2- تغییر دهنده 3- پردازش کننده

● 4- تقسیم کننده 5- تحلیل کننده 6- آفریننده اصیل

پیدایش مکتب اقتصاد سیاسی

- اقتصاد سیاسی که با پیدایش مکتب نئوردالیسم در روابط بین الملل همراه است، پایه ها و اصول زیربنایی خود را مدیون «رابرت گیلپین» نظریه پرداز نئوردالیسم اقتصادگرا میباشد.
- گیلپین به این دلیل که مکتب رئالیسم به اصول و روابط اقتصادی در سیاست بین الملل بی اعتنا بود، به این مکتب انتقاد داشت و رویکرد نئوردالیسمی وی، یک رویکرد اقتصادی در علوم سیاسی بوده و در واقع، رابرت گیلپین – البته بعد از کارل مارکس - بنیانگذار مکتب اقتصاد سیاسی است.

مکتب اقتصاد سیاسی

- مکتب اقتصاد - سیاسی چگونگی تأثیر بازارها و نیروهای اقتصادی بر توزیع قدرت و رفاه بین دولت‌ها و فعالان سیاسی را ردیابی می‌کند. نیز پی‌گیر شیوه‌هایی است که نیروهای اقتصادی، توزیع بین‌المللی قدرت سیاسی و نظامی را تغییر می‌دهند.
- **رابطه بین دولت و بازار** به‌ویژه تفاوت بین این دو، محور اصلی اقتصاد سیاسی است. از نظر دولت، مرزهای جغرافیایی پایه لازم برای استقلال ملی و وحدت سیاسی است. اما بازار، خواهان حذف تمامی محدودیت‌ها و موانع سیاسی و غیرسیاسی است که بر عملکرد سازوکار قیمت تأثیر دارند. بازار دنیایی مرکب از قیمت‌ها و مقادیر است. اقتصاد نسبت به علائم راهنمای قیمت واکنش نشان می‌دهد و براساس آن تصمیم‌گیری می‌کند.

عمده نظریات رابرت گیلپین درباره اقتصاد سیاسی

- سه ایدئولوژی اساساً متفاوت از اقتصاد سیاسی را به دست می‌دهد:
- 1- لیبرالیسم اقتصادی، 2- اقتصاد ملی‌گرا 3- مارکسیسم اقتصادی
- هر یک از این سه ایدئولوژی، حول اثر رشد اقتصاد بازار جهانی بر ماهیت و پویای روابط بین‌الملل دور می‌زنند. از این گذشته، هر یک از این سه دیدگاه به ترتیب از نظرات مرکانتیلیست‌های قرن 18، اقتصاددانان کلاسیک و نئوکلاسیک دو قرن گذشته، مارکسیست‌های قرن 19 و منتقدان رادیکال سرمایه‌داری و اقتصاد بازاری جهانی ریشه می‌گیرند.

اشتراکات سه ایدئولوژی گیلپین در اقتصاد سیاسی

- این سه ایدئولوژی، هر چند موضعگیری متفاوتی را ارائه میکنند، ولی هر سه درباره این سه مسأله دارای موضعگیری میباشند:

- 1- دلایل و اثرات اقتصادی و سیاسی رشد يك اقتصاد بازاری

- 2- رابطه بین تحولات اقتصادی و تحولات سیاسی.

- 3- اهمیت اقتصاد بازاری جهانی برای اقتصادهای ملی

دلایل لیبرالها، ملی گراها و مارکسیستها در رشد اقتصاد سیاسی بازار

● **لیبرالها:** مزایای تقسیم کار جهانی بر پایه اصل مزیت نسبی، باعث رشد بازارها و سازگاری بین کشورها میدانند. بسط شبکه وابستگی متقابل اقتصادی را پایه‌ای برای صلح در وضعیت رقابتی نظام جهانی می‌پندارند.

● **ملی گراها:** بر نقش قدرت در توسعه بازار و ماهیت متضاد روابط اقتصادی بین‌المللی تأکید دارند. وابستگی متقابل اقتصادی را دارای پایه‌ای سیاسی میدانند که باعث تضاد بین کشورها و سازوکارهای سلطه‌گرانه جامعه‌ای بر جامعه دیگر می‌شود.

● **مارکسیستها:** بر نقش امپریالیسم سرمایه‌داری در ایجاد یک اقتصاد بازاری جهانی تأکید دارند. برخی از «**لنین**» پیروی کرده و روابط بین اقتصادهای بازاری را ماهیتاً تضادآفرین میدانند و برخی دیگر از «**کائوتسکی**» پیروی کرده و معتقدند اقتصادهای بازاری (حداقل اقتصادهای مسلط) برای استثمار مشترک کشورهای دارای اقتصاد ضعیف با یکدیگر همکاری می‌کنند.

اقتصاد سیاسی و تأثیر آن بر فرهنگ

- مکتب اقتصاد سیاسی، نظام توزیع کالاهای فرهنگی و نیز ماهیت نهادهای فرهنگی را مورد نقد قرار می‌دهد. به نظر مکتب اقتصاد سیاسی، سیاستگذاری فرهنگی نهادهای فرهنگی، یافتن مخاطب برای آثار هنری است، نه یافتن آثار هنری برای مخاطبان.
- به نظر این مکتب، فرهنگ محصور در کل نظام است. این فرهنگ مخاطبان خود را با توجه به فرصتهایی که فراهم می‌آورد پیدا خواهد کرد. هنرمند خلاق، با وجود منحصر به فرد بودن هدفش، تنها می‌تواند در داخل ساختارها و فرآیندهای بازار به خلق اثر هنری بپردازد. شیوه تولید سرمایه‌داری «هر چیزی» را جذب معادل آن در نظام ارزش‌های تبدیلی می‌کند؛ این ماهیت سرمایه‌داری است.

ساختار مفهومی اقتصاد سیاسی رسانه

- ریشه چهارچوب مفهومی اقتصاد سیاسی رسانه در مکتب فرانکفورت قرار دارد. آدورنووهورکهایم عقیده داشتند که سرمایه‌داری عصر جدید می‌خواهد همه آنها را که تولید سرمایه‌داری اولیه به حال خود رها کرده بود یعنی خانواده، تفریحات و اوقات فراغت و فرهنگ را تصاحب و صنعتی کند.
- منطق سرمایه‌داری آن را وامی‌دارد تا در جستجو و سپس اشباع بازارهای جدید برآیند. از آنجا که شکل جدید ارتباطی سرمایه‌داری، ارتباطات الکترونیکی است، در واقع لبه جلویی سرمایه‌داری و منبع سود فزاینده آن را فناوری‌های ارتباطی و متعلقات آن و در کل رسانه تشکیل می‌دهند.
- بدین ترتیب صاحبان قدرتمند سرمایه‌داری با تسلط و مدیریت بر رسانه‌ها به صنعتی کردن و بازاری فرهنگ روی آوردند.

عمده دیدگاه‌های هربرت شیلر در باب اقتصاد سیاسی رسانه

- مکتب اقتصاد سیاسی رسانه از 1969 تحت تأثیر اندیشه‌های هربرت شیلر، اندیشمند آمریکایی، گسترش یافت
- او به عنوان بنیانگذار مکتب انتقادی اقتصاد سیاسی ارتباطات، معتقد است در جوامعی که بازار صنعتی پیشرفته وجود دارد، مؤلفه فرهنگی-اطلاعاتی، مؤلفه حاکم است، اما به شدت تحت تأثیر عوامل سیاسی-اقتصادی قرار دارد.
- او نقطه افتراق مطالعات فرهنگی را با مکتب اقتصاد سیاسی در این می‌بیند که مکتب مطالعات فرهنگی می‌خواهد محصولات منفرد صنایع فرهنگی را بررسی کند بی آنکه شرایط تولید آنها را در نظر گیرد، بنابراین مکتب مطالعات فرهنگی برای قدرت حاکم خطر چندانی ندارد.
- اما مکتب اقتصاد سیاسی، نهادهای سرمایه‌داری را به مثابه ساختار تعیین کننده فرض می‌کند. شیلر سعی دارد برای درک مسائل و شرایط نهادی واقعی، یک مبنای تجربی فراهم کند. مثلاً وقتی که تلویزیون ماهواره‌ای را بررسی می‌کند، شرایط و تاریخ دقیق توسعه آن را می‌کاود.
- روش‌شناسی او یک نگرش نهادی مشتمل بر تاریخ، فناوری، سیاست و اقتصاد است،

نظر شیپلر درباره روش شناسی اقتصاد سیاسی رسانه

- روش شناسی نگرشی دارد که نیروهای ساختار موجود و حاکم و همین طور طبقات اجتماعی قابل شناسایی را در بر می گیرد.

- به نظر شیپلر، راه حل های فناورانه که فاقد حسابرسی اجتماعی است، برای انسانها مخارج زیادی خواهد داشت. او میگوید ارزیابی افراد از تغییرات محیطی شان به يك بسیج اجتماعی منجر می شود، منتهی در صورتی که به ارزش های انسانی و معیار های اجتماعی به عنوان ملاک های ارزیابی توجه شود. زیرا ارزش های انسانی و معیار های اجتماعی باید در فرآیند تصمیمات فنی-صنعتی گنجانیده شود وگرنه، حرکت پیوسته ای که ممکن است شتاب گیرنده هم باشد، به سویی کارا اثر کردن تولید خواهد رفت که برای هزاران شرکت فراموشی سود دائم خواهد داشت.

- شیپلر میگوید اطلاعات به شکل کنونی، مردم را از واقعیت آگاه نمی کند زیرا اطلاعات به طرز ویژه ای به خدمت اقتصاد و بخش خصوصی درآمده است، اطلاعات به این دلیل به کار گرفته شده تا مخالفت ها و انتقادات را به حداقل برساند و راه حل های - شاید انسانی - جایگزین را انکار کند

دیدگاه سز هاملینگ درباره جامعه اطلاعاتی

- هاملینگ، واژه «جامعه اطلاعاتی» را يك اسطوره مربوط به انتهاي قرن بیستم می‌داند که از طریق آن، مفاهیم ضمنی هنجار سازی در تفسیری تاریخی ارائه می‌شود. او جامعه اطلاعاتی را يك مفهوم ذهنی می‌داند که در پی اعلام دوره‌های اساساً متفاوت از تاریخ بشر است.
- هاملینگ می‌گوید علی‌رغم این که جامعه اطلاعاتی به مثابه انقلابی معرفی می‌گردد که در آن انحصار زدایی می‌شود و عمر تولید سرمایه‌داری و صنعتی به پایان می‌رسد، با يك دقت روشن می‌شود که این جامعه، يك پدیده غیر انقلابی است.
- هاملینگ، فنون اطلاعاتی جامعه معاصر را ابزارهای کاملی برای دائمی کردن يك شیوه تولید سرمایه‌داری می‌داند. با این فنون، بهترین کاربرد ساختاری مدیریت تمرکززدا، به شرکت‌های بزرگ صنعتی عرضه می‌شود.
- بنابراین به نظر هاملینگ، با نگرشی تاریخی به پدیده «جامعه اطلاعاتی» روشن می‌شود که هدف از آن، تأمین منافع کسانی است که «انقلاب اطلاعاتی» را به حرکت می‌اندازند و آن را اداره می‌کنند. اینها قدرتمندترین بخش‌های جامعه، برگزیدگان اداره‌کننده حکومت مرکزی، تشکیلات نظامی و شرکت‌های صنعتی جهانی هستند.

تقسیم بندی «مانوئل کستلز» درباره نظریات ارائه شده

- کاستلز نظریات موجود در باب جامعه اطلاعاتی را در 5 قلمرو میدانند.
- 1- قلمرو تکنولوژیست ها (نظریات دانیل بل)
- 2- قلمرو اقتصادی (نظریات فریتز مکلوپ)
- 3- قلمرو شغلی (نظریات مارک اوری پورات)
- 4- قلمرو فرهنگی (نظریات آرماند ماتلار)
- 5- قلمرو همگانی و جهانی

نظریه (دولت، ملت و خشونت) درباره جامعه اطلاعاتی

- این نظریه از «آنتونی گیدنز» است که نقش اطلاعات جمع آوری شده را در مقاصد وزارتی تبیین میکند. گیدنز، جوامع نوین از آغاز ظهورشان، جوامع اطلاعاتی دانسته و با انتقاد از نظریات دورکھیم و وبر، عوامل دیگری را دخیل در پیدایش جامعه اطلاعاتی میداند که در بررسی ها نادیده گرفته شده اند. او بر دو نکته تأکید زیادی دارد:

- 1- اهمیت نظریات گسترده تر در پیدایش مدرنیسم
- 2- تأثیر خشونت، جنگ – دولت - ملت بر توسعه دنیای معاصر

منابع مورد استفاده

- جامعه اطلاعاتی (فرانک وبستر)
- نظریه های جامعه اطلاعاتی (مانوئل کاستلز)
- جهان سوم در برابر سلطه اطلاعاتی غرب (کاظم معتمد نژاد)
- جامعه پسا صنعتی آینده (دانیل بل)
- اقتصاد سیاسی (رابرت گیلپین)
- اطلاعات، اقتصاد و بحران (هربرت شیلر)
- چشم انداز جهانی جامعه اطلاعاتی (کاظم معتمد نژاد)